

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind autorizarea activităților nucleare și radiologice

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al proiectului de act normativ este Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice.

b. Categoria actului normativ propus este hotărâre a Guvernului, ceea ce corespunde art. 102 din Constituție, art. 10 din Legea privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale nr. 317-XV din 18.07.2003.

c. Scopul promovării proiectului. Proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind autorizarea activităților nucleare și radiologice (în continuare - proiect) este elaborat în vederea stabilirii unor garanții în cadrul desfășurării activităților nucleare și radiologice, cu respectarea obligațiilor ce decurg din legislația națională și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Noile reglementări propun stabilirea mecanismului de obținere a autorizațiilor pentru orice activitate nucleară și radiologică (import, export, introducere temporară, tranzit etc.), în vederea asigurării protecției persoanelor, bunurilor și mediului împotriva impactului negativ al radiațiilor ionizate.

Implementarea noilor prevederi va contribui la crearea unui cadru legal adecvat și va servi drept garant pentru ocrotirea și bunăstarea cetățenilor și mediului din Republica Moldova.

d. Suficiența argumentării. Proiectul prenotat are drept temei juridic implementarea prevederilor Legii nr. 132-XVII din 08 iunie 2012 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice. Astfel, noile reglementări stabilesc procedura autorizării activităților nucleare și radiologice de către Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice (în continuare - Agenție). Prin urmare, este justificată necesitatea unor asemenea prevederi care vor îmbunătăți activitatea din domeniul tehnologiilor nucleare. Deși proiectul este unul binevenit, menționăm că argumentarea acestuia este una superficială. Autorul a evitat să acorde noilor reglementări o analiză mai detaliată, făcând o evaluare modestă a problemei și cu o multitudine de trimiteri la diverse acte normative.

Conform art. 37 din Legea nr. 317 din 18.07.2003, privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale, nota informativă trebuie să

conțină date referitoare la: condițiile ce au impus la elaborarea proiectului, fundamentarea economico-financiară, locul actului în sistemul de acte normative, etc. Astfel, autorul nu a prevăzut în nota informativă condițiile ce au impus elaborarea proiectului, consecințele implementării acestuia, locul actului în sistemul de acte normative și alte date prevăzute la art. 37 din Legea nr. 317/2003. Doar prin elucidarea tuturor momentelor sus enunțate se poate argumenta necesitatea promovării și beneficiile implementării proiectului prenotat.

În final, menționăm că deși necesitatea elaborării proiectului este justificată și susținem în continuare promovarea acestuia, considerăm că noile prevederi necesită o revizuire, în scopul înlăturării unor aspecte care ar putea genera la aplicare acte de corupție. Remarcăm că realizarea scopului enunțat va fi posibilă doar în condițiile unei implementări corecte a normelor proiectului, respectându-se principiile transparenței și imparțialității de către autoritățile implicate nemijlocit în executarea prevederilor.

Asupra obiecțiilor pe marginea proiectului ne vom expune în cadrul evaluării în fond, cu înaintarea recomandărilor de rigoare în vederea evitării apariției manifestărilor de corupție la momentul aplicării.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului nu promovează și nu prejudiciază careva interese de grup sau individuale în lipsa justificării interesului public.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Cu referire la transparența în procesul decizional constatăm că proiectul prenotat este plasat pe pagina oficială a Agenției Naționale de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice, cerință impusă de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008, potrivit căreia autoritățile publice sunt obligate de a întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate la procesul decizional, plasând proiectul de act normativ pe pagina web oficială a instituției.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

La pct. 59 din proiectul regulamentului – Solicitarea prelungirii valabilității Autorizației radiologice se face prin expedierea la Agenția Națională a cererii, documentelor și informațiilor actualizate (în cazul în care sunt schimbări, prevăzute la pct. 68 din prezentul Regulament sau reflectate în textul actului permisiv).

În acesta normă autorul face trimitere la pct. 68 din același Regulament, însă potrivit proiectului prenotat, acesta este compus din 64 de puncte în total. Ținând cont că noile prevederi reglementează procedura de prelungire a autorizării radiologice, orice trimitere eronată poate afecta considerabil procedura dată. Prin urmare, o asemenea abordare este lipsită de logică, iar la implementarea în practică a prevederilor proiectului se vor crea dificultăți atât pentru responsabilii de implementare, cât și pentru solicitanții autorizațiilor nucleare și radiologice.

Recomandarea: Recomandăm autorului de a revedea trimiterea din normă, în vederea corectării și stabilirii unei proceduri corecte de prelungire a valabilității autorizațiilor radiologice.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

La pct. 32 din proiectul regulamentului – Montatorul este obligat să ia măsuri necesare de prevenire a utilizării nesancționate a instalațiilor radiologice sau SRI de către beneficiar până la obținerea Autorizației radiologice pentru genul de activitate respectiv.

Potrivit acestei norme montatorul, în cadrul activității sale autorizate, este obligat să ia măsurile necesare de prevenire a utilizării nesancționate a instalațiilor radiologice de către persoana care solicită serviciul de montare. Astfel, nu sunt stabilite expres care măsuri de prevenire urmează a fi luate de către montator în cadrul activității pentru a evita tragerea ulterioară la răspundere de către Agenție ca organ constatator, potrivit art. 393 și art. 423-II din Codul contravențional nr. 218 din 24.10.2008.

Menționăm că în lipsa unor prevederi exacte se vor acorda discreții excesive Agenției, aceasta fiind în drept să invoce, ori de câte ori va considera necesar, nerespectarea unor măsuri care nu sunt expres prevăzute în actele normative, însă care ar trebui luate, reieșind din contextul general al normei.

În opinia noastră o asemenea abordare acordă discreții excesive acestei instituții publice, întrucât norma atribuie competența de a lua decizii, fără a impune criterii clare în acest sens.

Recomandarea: Recomandăm autorului de a reformula textul normei și a stabili expres măsurile preventive care urmează să fie luate de către montator în vederea utilizării nesanctionate a instalațiilor radiologice sau SRI de către beneficiar pînă la obținerea Autorizației radiologice pentru genul de activitate respectiv. Menționăm că o reglementare detaliată va contribui la crearea unui cadru legal adecvat care va preveni abuzurile și eventualele manifestări de corupție.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Cristina Diacenco
inspector superior al Direcției legislație și expertiză anticorupție
04 Septembrie 2013

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*